

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Fél évre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Törvényhatósági élet.

Vármegyénk közönsége f. hó 24-én tartotta rendes nyári közgyűlését.

Vármegyénk, ez a híres történeti multtal bíró gentry vármegye még azon vármegyék közé tartozik, hol a közép-osztály szerencsére nincsen kihálófélben.

Az a nagy gazdasági megrázkódtatás, mely a 70 es évektől egy folytonosságban seprí hazánk középbirtokos osztályát, vármegyénket és birtokos osztályunkat nem volt képes tönkretenni. Mert habár sokan el is buktak és anyagilag össze-törttek, az új nemzedék mindig friss élet-erőt présel vármegyénk életerébe, a mi nem az erők gyöngülését, de a kor követelményei és a haladás keretébe való szerencsés beilleszkedést jelenti.

Dicséretére legyen írva azoknak is, kik idegenből lépték át e vármegye határait és földet szereztek, azok is hirtelen és minden zökkenés nélkül illeszkednek be a hagyományokon felemelkedett és hazafiasságukról nevezetes gömői családok közé.

Ezen szerencsés körülményt pedig annak kell tulajdonitanunk, hogy a gömői gentry demokratikus és büszkeséget nem ismerő vonásánál fogva hamar körébe fogadja az arra érdemes idegeneket is, kik pár év alatt teljesen beletalálják magukat abba a körbe, melyben és melynek hirtelen értékes tagjaivá válnak.

Mit szóljunk polgári és földműves osztályainkról is? Ezekről is csak azt mondhatjuk, hogy mindig hivatásuk és hazafias kötelességük teljesítésének magaslatára emelkedtek.

Nem hagyják magukat alapostolok által megtéveszteni, de bizonyos tisztelettel és ragaszkodással haladnak azon az uton, mely őket a gentryekkel egy fokra emeli és kölcsönös erővel igyekeznek a hazafias köztügyet közremunkálni.

E kölcsönös egyetértésben egyesülő erőknek kell tulajdonitanunk, hogy vár-

megyénk törvényhatósági bizottságának tagjai minden alkalommal, különösen pedig, ha alkotmányi kérdésekről van szó, nagy számban vonulnak fel a megyegyűlésekre; s hogy a vármegye köztanácskozásai termében szőnyegre kerülő ügyekben ha vannak is nézet- és politikai ellentétek, azok mindig békésen simulnak el, s a hazafias és közérdekű kérdésekben mindig az igazság győzedelmeskedik. Utánna pedig a békepohár mellett, a baráti kézszorítás simítja el az ellentétek hullámaint.

Ósidőktől erről volt nevezetes vármegyénk s ennek a tündöklő faji magyar tulajdonságnak és szokásnak köszönheti vármegyénk, hogy testét semmi sem volt képes megsebesíteni és hatalmas életfájának gyökereit meglazítani. Ezért maradt tehát meg vármegyénk gentry vármegyének.

Fényesen igazolja ebbeli állításunkat a mostan lefolyt vármegyei bizottsági közgyűlés is, a melyen két párt állt szemben.

Egyik a 48-as eszmék tisztas ellenzéki párt harcizosai, a másik pedig a nemzeti munkapárt elvű hívei.

Mindkét párt híveit névszerint és személyesen ismerjük, de ismerjük még belső lelkük világát is s éppen azért bátran és nyíltan merjük állítani: hogy sem az egyik, sem a másik párton nem volt egyetlen egy férfiú sem, kit nem más, mint az igazi meggyőződés vezetett volna törvényben biztosított jogainak gyakorlásában.

Kalapot emelünk tehát mindkét párt előtt. S előttünk az ellenzék kisebbsége nem csökkentette annak értékét, s a nemzeti munkapárt nagy többsége nem emelte jobban annak értékét, mert mindkét párt az erőpróbák küzdő terén egyforma meggyőződéssel szállt harcizba s egyenlő nimbussal vívta meg a küzdelmet.

Dicsőséggel bukni, vagy győzni, egy-

formán felemelő tény. S utánna békejobbot nyújtani, a legszebb és legnemesebb cselekedet.

A régi vármegyei életnek talán e gyűlésen mozdultak meg zárulóra kapui, mert ha igaz, hogy a kormány még az ősszel benyújtja a közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslatát, akkor talán már alig lesz reá alkalom, hogy ily politikai kérdésekben a régi vármegye megnyilatkozzék.

Azonban köztudomás szerint az új törvényjavaslat, a vármegyének még nagyobb önkormányzati kört óhajt biztosítani, a mely esetben a törvényhatósági bizottsági tagoknak egy új tér nyílik, a melyen még nagyobb mérvben emelhetik majd fel szavukat és gyakorolhatják alkotmányos jogait.

Mi tehát azzal az óhajtással térünk át a vármegyei bizottsági közgyűlés lefolyásának közlésére, hogy az új vármegyében is hasonló lelkesedéssel és hazafias meggyőződéssel által sugalt irányzattal gyakorolják majd bizottsági tagjaink még nagyobb keretben biztosított önkormányzati jogait.

* * *

Kubinyi Géza főispán pontban 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést.

Midőn a szép számmal egybegyűlt megyebizottsági tagokat szívélyesen, lelke mélyéből üdvözli, egyidejűleg felkéri, hogy a szőnyegre kerülő fontos kérdések tárgyalásánál sziveskedjenek egymás meggyőződését tisztelve, nyugodt és higgadt magatartást tanusítani, leginkább azért, mert az egymás iránti szeretetnek és tiszteletnek megnyilatkozásai fogják az ügyek tárgyilagos és sikeres elbírálását előmozdítani.

A főispánt megnyitója után a nagy számban összegyűlt bizottsági tagok lelkesen megjelnezték.

Ez után felolvastatott az alispán évnegyedes jelentésére vonatkozó állandó választmányi határozati javaslat, mely a beteg Kubinyi Ferencz m. tiszt főügyész szabadságolási kérdésével bővebben foglalkozik. A közgyűlés az állandó választmány javaslatának elfogadása mellett, Kubinyi főügyészt érdemei alapján még ez év november hó 15-ik napjáig tartóan szabadsá-

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztrák-Magyar hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja.

Kapható kizárólag **Valaszky Rezső**, óras- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN.

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

golja. Az alispánt azonban megbizta, hogy ha a főügyész betegsége ez időpontig sem javulna és szolgálatképtelenné válna, nyugdíjazása iránt akként tegye meg a szükséges lépéseket, hogy a megüresedendő tisztí főügyészi állás még ez év december havában megtartandó rendes téli közgyűlésen betölthető legyen; a tisztí ügyészi teendők pontos ellátásáról pedig szolgálatáttele berendelő tb. ügyészek által gondoskodják. Egyebekben a közgyűlés az alispán jelentését, — mely részletesen emlékezik minden mozzanatról, — jóváhagyólag tudomásul veszi.

Ezt követőleg került sorra gróf Tisza István kormányelnöknek kineveztetését tudató leirata, melyben a vármegye közönségét arra kéri fel, hogy a kormány törekvésében és hazafias működésében támogassa. A közgyűlés gróf Tisza felolvasott leiratát riadó éljenzéssel fogadta. Nyomban utánna olvastatott fel Farkas Géza cs. és kir. kamarás, megyebizottsági tag határozati javaslata, melyet az állandó választmány már egész terjedelmében elfogadott és elfogadásra ajánlja a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek is. — A javaslat felolvasása után, melyet a bizottsági tagok élénk figyelemmel és tetszésnyilatkozatokkal kísérték, a javaslat be-terjesztője: Farkas Géza kért szót és a következő beszédet mondotta el javaslatának megokolása czéljából:

Tekintetes vármegyei bizottsági Közgyűlés!

Az állandó választmányhoz benyújtott és általa elfogadott „Határozati javaslat”omat, méltóztassanak megengedni, hogy pár szóval támogassam.

Ezen határozati javaslatot azon meggyőződéstől vezéreltetve nyújtottam be s vagyok bátor a tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlésnek elfogadásra ajánlani, hogy nem elég mások munkájában bizni és érte lelkesedni, mert ma minden becsületes magyar ember vállvetett munkájára van szüksége hazánknak.

Annál kevésbé vonhatja ki magát ezen magas kötelesség alól a vármegye, alkotmányunk ezen ősi bástyája, éppen akkor, midőn az a kérdés, hogy a magyar nemzet történelmi alapon, ősi nemzeti hagyományok törvényei szerint haladjon-e a modern munkás magyar állam teljes kiépítése felé, vagy pedig a nemzetietlen szélső radikalizmus utvesztőjébe tévedjen.

Akkor, mikor világtörténelmi idöket élünk, mikor jövő nemzeti létünk miként való alakulásáról van szó, kötelességünk felemelni szavunkat, s teljes erkölcsi erőnkkel is támogatására sietni annak a férfinak, ki készen arra, hogy elsöpörje az események forgószelét, a vak gyűlölet s az emberi természetben rejlő ama nagy gyengeség, mely sokaknak nem engedi meg, hogy megtudják bocsátani azt, hogy valaki sok fejjel nagyobb náloknál; annak a férfinak, ki apostoli lelkével, mérhetlen tudásával, a tiszta meggyőződés adta nagy akaraterejével és hitével, nemzetéért életét is minden percében kockáztatva, sziklaszilárdan áll egész nemzeti multunk, jelenünk és jövőnk védelmében.

És mily viszonyok között! Példák, szomorú példák vannak a magyar közélet sülyedésére, melyek bizonyítják, hogy a szélső radikalizmus, karöltve a feneketlen irigy gyűlölettel, mily rombolásra képes!

Mikor, hogy mást fel ne említsek:

Országgyűlési képviselők, sőt vezérpolitikusok üdvözlésekkel és virággal halmozzák el az orgyilkos merénylőt!

Mikor egy Apponyi Albert, egy Andrassy Gyula s egy csomó más hazafi, kik egy életen keresztül hirdették a szélsőséges eszmék befogadását nemzeti öngyilkosságnak, hirdetőit pedig hazaárulóknak bélyegezték, ma ugyanezen eszmék diadaláért, ezen eszmék legexponáltabb képviselőivel, a nemzetközi szocializmussal és az utczával szerveznek népbolondító és népszenevedélyeket felbujtó akciót. És Vázsonyi Vilmosokkal ölelkeznek.

Mikor magokat hazafiasoknak, nemzetinek nevező pártok abban az időben, mikor hajszálon függ ránk nézve a lét vagy nem lét háborúja, legádázabb ellenségeinkkel kaczerkódnak.

Én csak azon csodálkozom, tek. vármegyei bizottsági közgyűlés, hogy az igazi elvből ellenzéki meggyőződésen levő hazafiak azt hiszik, hogy még mindig a régi zászló ellen törnének, ha ehhez a nemzetpusztító, a legválságosabb

idökben erőnkét szétforgácsoló politikához nemcsak segédkezet nem nyujtanának, hanem elveik diadaláért, de csakis ezért, ismét a nemes elvi harcok terére lépnének. Mert ha csak a mi megyei ellenzékünk vezértérftait nézem, kiket én teljes szívemből tisztetek és becsülök, egy Szent-Iványi Árpádot, egy Hevessy Bertalant, egy Putnoky Mórt s több más talpig becsületes hazafias férfit, bizonyosan tudom, hogy ők nem kívánhatják a nemzeti állam szétrobbantásának czélját szolgáló eszmék diadalát.

Tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés! Ha nyitott szemmel figyeljük az eseményeket, lehetetlen nem látnunk, hogy a jövő a mi kezünkben van! A monarchia másik államában a politikai vezetést oly népfajok vették át, melyek boldogulásukat halálos ellenségeinkkel egy uton való haladásban látják s ezt oly nyiltan kimutatják, hogy midőn az osztrák Reichsrathból hűség, nagy, kipróbált szövetségesünket, a német császár Öfelségét jubileuma alkalmával üdvözölni akarják, ezt botrányokkal akadályozzák meg.

A felséges uralkodó ház és a monarchia létérdeke is, egy egységes erős, nagy, lelkes magyar nemzet. Hogy ezt az elvitathatatlan tényt ma már nemcsak egész Európában, hanem magában Ausztriában is belátják, mutatja — más örvendetes jelenségeken kívül — az is, hogy Tisza István gróf miniszterelnöknek a képviselőházban legutóbb elmondott nagy külpolitikai beszédét úgy a világlapok, mint az osztrák sajtó ennek a ténynek hangoztatásával és Tisza István gróf államférfiui nagyságának magasztalásával tárgyalták.

Feldobogott minden igaz magyar szív! Mikor azután a rettenetes sülyedés után, hová parlamentünk a fékevesztett évtizedes obstrukció folytán, ellenségeink kárörvendő gúnykaczaja között jutott, a magyar parlamentben ismét Európa politikájára irányítólag ható és egy 1000 éves nemzet vezéréhez méltó szavak hangzottak el.

Csak minálunk igyekeztek Tisza István gróftól még ezen alkalmából kifolyólag is kibebiteni, mi abból magyarázható, hogy ő ma a legelszántabb, legerősebb ellenfele a nemzetietlen szélső irányzatoknak, melyek előtt nemzet, haza, 1000 éves dicsőséges mult mind csak gyermekes, naiv, neveltséges fogalmak! S a harcos ellenzék vezérei és sajtója, elvakulva a gyűlölettel, hatalomvágytól és irigységtől, teljesen ezen irányzatok járszalagján, ezek szolgálatában állanak.

Mily nagy szüksége volna pedig hazánknak arra, hogy az ősi magyar átok, a viszálykodó széthuzás helyett, melyet a történelem szomorú tulsága szerint mindenkor ellenségeink oly nagy sikerrel aknáztak ki romlásunkra, minden magyar ember erejét egyesítené, azon forrongás közepette, mely ma az életképes nemzetek lelkét mozgásba hozza. Soha oly erős nem volt a nemzeti, a faji érzés, mint ma! Mikor megvalósíthatlannak látszó nemzeti álmok teljesülnek a faji és nemzeti eszmék diadala következtében. Mikor mindenki erejét megfeszítve készül a nagy rendezésre, esetleg a nagy leszámolásra! Lelkem meggyőződése, hogy ezen rendezés vagy leszámolás kimenetele fontosabb reánk nézve, mint talán maga a honfoglalás volt. Mert ha Árpád és őseink nem foglaltak volna hont e hazában, foglaltak volna bizonyára másutt, de ha ez az elintézés, legyen az fegyverrel vagy az erőknél máskénti latbavetésével, nekünk balul üt ki, mi úgy mint nemzeti állam, tovább nem élhetünk.

Nekünk ma minden erőnkre szükségünk van! Azon meggyőződésben, hogy nem egyéb ez a mai küzdelem, mint egyrészt az erőgyűjtés és nemzeti építés, másrészt pedig a rombolás, élet-halál harc, kérem a határozati javaslat elfogadását.

A beszéd elhangzása után Farkas Géza biz. tagot a közgyűlés méltó és lelkes óvatióban részesítette és minden oldalról siettek neki gratulálni.

Mi sem hallgathatjuk el kritikánkat, mert Farkas Géza a megdönthetetlen érvek egész garadájával okolta meg hatalmas beszédjében, beadott javaslatát. Farkas Géza, a mily hirtelen tűnt fel közéletünk szereplő és vezértérftai között, ép oly hirtelen hódított meg mindenkit készségével, hazafias nyilatkozataival és tel-

jes korrektségével. Nem sorozhatjuk őt azok közé, kik a hatalmi tultengésen élösködő hiu önteltségből igyekeznek magukat csillogtatni és ünnepeletetni. Cs. és kir. kamarás létére is egy páratlan, demokratikus gondolkozásu, szerény, mindenki iránt figyelmes fiatal ember. — Lelke, szive telve az erényekkel és annak tüze a hazáért dobog és azoknak kíván fátylát gyujtani, kik azt megérdemlik. Nem csuda tehát ha gróf Tisza István kormányelnököt, a soven magyar és ma már világhírű nagy államférfiut követi és az ő egyenes, tiszta hazafias irányzatának törhetetlen híve. Szónoki hévvel és lendülettel elmondott beszédjében különösen azt emeli ki, hogy gróf Tisza kormányelnöknek sikerült hazánkat a mostani bel- és külpolitikai válságos idökben a végromlástól megmenteni és az ő politikai magatartása az, mely a jövőre is reményteljes irányt mutat, hogy miképen kell az ellenségtől körülvevett magyar földet és nemzetet megóvni. A nagy eszmék küzdelmében és a munkában tehát hazafias kötelessége minden magyar embernek gróf Tisza Istvánt nemcsak követni, de támogatni is. Beszédjét percekig tartó éljenzéssel és tapssal honorálták.

Hevessy Bertalan, az ellenzék egyik erős oszlopos vezére, a kipróbált hazafi és ismert kiváló szónok elszorult szívvel vesz részt a vitában. Mikor a béke az egyes pártok között feldulva hever romban, a mihez hozzájárul még az elemi csapások folytán bekövetkezett anyagi viszonyok romlása is, nem tartja helyesnek a gyorsan változó kormányokat egymásután bizalmi nyilatkozatokkal molesztálni.

Elismeri a bizalmi határozati javaslat benyújtójának érdemeit, képességét, a javaslat eszmegazdagságát, de nem érthet vele egyet. Nem tartja helyesnek azt sem, hogy folytonos bizalmi nyilatkozatok rejtő fénykörrel világlítsák meg azt a vázsnat, a melyen a kormányok hirtelen változnak. A hadsereg, a nemzeti aspirációk, a parlamenti őrség szervezése, az adó- és a közgazdasági reform, mind oly kérdések, a melyekkel nem szabad egyoldalul foglalkozni. Szerinte a bizalmi nyilatkozatok nem menthetik meg a kormányt és éppen azért a határozati javaslatot el nem fogadja s ezzel szemben indítványozza, hogy a törvényhatósági biz. közgyűlés térjen afelett napirendre.

Szent-Iványi Árpád országgyűlési képviselő csatlakozik Hevessy indítványához. Bár tudja, hogy ezek a felszólalások csak üres szalmacséplések, mert a többség bizalmat fog szavazni, mégis pártállásánál fogva ő sem maradhat szó-talan. Gr. Tisza Istvánt, mint magán embert elsőrendű embernek tartja, de oly erőszakos emberrel, ki politikai hatalmát fegyverre helyezi, nem érthet egyet s annak bizalmat sem szavazhat. Az obstrukciót ő is elítélte s attól nem egy, de két tenger választotta el s ha csak az obstrukció letöréséről lett volna szó, annak nem lett volna ellene. De június 4-én minden jogszabályt felrugtak a véderő megszavazásáért. Szuronyokkal politikát nem lehet csinálni és ezért kéri Hevessy indítványát elfogadni.

Putnoky Mór országgyűlési képviselő, a függetlenségi párt egyik köztisztelőben álló értékes tagja, a béke érdekében szól, midőn azt hangoztatja, hogy nem helyes a megyegyűlések termében a politikával foglalkozni. Nem kíván ő sem sokat beszélni, mert tudja, hogy a többség a kormánynak bizalmat fog szavazni. De pártállásánál fogva mégis kötelessége felszólalni. Fél, hogy a közigazgatás államosításánál a kellenél tovább mennek. A tisztviselők választási rendszerét nem szabad bolygatni, de szolgálati pragmatikát kell alkotni. A sajtószabadoság megszüntetését ő is helyesnek tartja, de ezzel a reformmal nem a mostani pártpolitikai ellenséges viszonyok között kell foglalkozni, mert még inkább ki fognak élesedni a pártok között az ellentétek, nekünk pedig magyaroknak nagyon is együtt kell tartani. Az erőszak rossz eszköz, mert azzal nem békét, de még nagyobb viszályt lehet elérni. Farkas indítványának mellözésével Hevessy indítványát kéri elfogadni.

A nemzeti munkapárt részéről báró Hámos László nyug. főispán emelkedik szólásra. Ő is melegen üdvözli Farkas Gézáat a szép és hazafias indítvány benyújtásáért, mert hasonlólag lelkesedik gróf Tisza politikájáért. A kormányelnök leiratára illik válaszolni, s ha válaszol a

vármegye, válaszában mást nem írhat, mint azt, hogy igen is üdvözli a kormányt és működése iránt teljes bizalommal viseltetik. — Egy ember akadt Magyarországon, ki az áldatlan és indokolatlan obstrukciót képes volt letörni: ez pedig gróf *Tisza István*, ki megmentette a hazát attól, hogy Lengyelország sorsára ne jusson. Ezekből az indokokból teljes szívvel és lélekkel teszi magáévá a bizalmi indítványt és azt elfogadásra ajánlja.

Farkas Zoltán, a rimaszombati kerület agilis országgyűlési képviselője szól még ezután a nemzeti munkapárt részéről. Erélyes, férfias szavakkal mondja el a több mint 10 évig dúló, a parlamenti működést megbénító obstrukció történetét. Igaz, hogy a kormányok gyorsan változtak, de az elv, a nemzeti munkapárt elve egy maradt: a parlamenti rendet helyreállítani és a féktelenkedő elemet letörni. Ez csak gróf *Tisza István* kormányelnöknek sikerült s éppen azért teljes bizalommal viseltetik irányában. Kéri az indítvány elfogadását.

Végül *Farkas Géza* válaszol az ellenzéknek bizonyos szemrehányással, hogy miért nem veszik a vezető szerepet azok a kezük közé, kik távol állanak a radikálisoktól és miért azonosítják magukat azokkal. A hazafias kötelesség azt parancsolja, hogy nemcsak itt e gyűlés termében, de a parlamentben kellene lelkesedni és hangoztatni azokat a szép eszméket és elveket, a melyekért e helyen sikra szállanak a megyei ellenzék vezérei; mert nemzeti munkapárti léte is elismeri, hogy egy komoly, hazafias ellenzék nagy szükség van. Gróf *Tisza* erélyes politikai magatartását már eddig is fényesen igazolta a történelem, a mikor a két ütköző pont közé szorult hazát megmentette a háborútól.

Hevessy Bertalan válaszol ezután röviden *Farkas Gézának* s különösen a parlamenti őrség alkalmazását itéli el.

Ezen válasz elhangzása után a főispán szavazásra teszi fel a kérdést. A teljes rendben lefolyt névszerinti szavazás után az eredmény az lett, hogy a vármegye közönsége 171 szóval 34 szó ellen elfogadta az állandó választmány határozati javaslatát, mely szerint gróf *Tisza István* kormányelnököt és kormányát lelkes örömmel köszönti, hazafias törekvésében, bizalmáról és tántoríthatatlan támogatásáról biztosítja.

Az eredményt feltörő lelkes hangulat közepette hirdette ki a főispán.

Már a késő déli órákban került sorra Pozsony- és Hunyadvármegyéknek a közigazgatás államosítása mellett állást foglaló és Szabolcs-vármegyének ugyan e tárgyban kelt tiltakozó feliratai.

E három felirattal a vármegye közönsége előzőleg már a márciusi rendes tavaszi közgyűlésen foglalkozott, de az ellenzék kívánságára akkor levétetett napirendről azzal, hogy a nyári közgyűlésen fog ismét napirendre felvételni.

E kérdésben *Gömör Olivér* nyug. miniszteri titkár, megyebizottsági tag tartalmas megokoló bevezető beszéd után terjesztett elő oly értelmű indítványt, hogy a közigazgatás államosítása, illetve a közigazgatási tisztviselők kinevezése a mai korban, különösen az új választási törvény életbeléptetése után már önkénytelenül lép életbe és az nem mellőzhető.

Történeti, közjogi és adminisztratív szempontokból fejtegeti annak előnyeit s mivel a kormány által tervezett javaslat szerint ugy a vármegyei, valamint a községi önkormányzat köre csak tágíthatni fog, ennél fogva alkotmányi szempontból a közigazgatás államosításában nem lát semmi veszedelmet.

A vármegyei tisztviselőkre nézve pedig a kinevezési rendszer csak előnyös lehet, mert míg egyrészt függetlenítettnek, másrészt a választási rendszer megszüntével biztosabb életpálya fog részükre kínálkozni.

Javasolja tehát, hogy a közgyűlés Pozsony- és Hunyadvármegyék feliratait pártolja, Szabolcs-vármegye felirata felett pedig térjen napi rendre.

A kérdés felett magas színvonalon álló élénk vita fejlődött ki, melyben részt vettek: *Hevessy Bertalan*, *Szent-Iványi Árpád*, *Farkas Géza*, *Lukács Géza* alispán, ki mint a közigazgatás

feje és teljes ismerője bővebben foglalkozik a kérdéssel és báró *Hámos László*.

Egyhangú megállapodás létre nem jöhett, a főispán szavazás alá bocsájtotta a kérdést. Mivel pedig már megtögyatkozott a jelenlévők száma, egyhangú megállapodás folytán felállással döntött a bizottsági közgyűlés. Az eredmény az lett, hogy a közgyűlés nagy többséggel fogadta el Pozsony- és Hunyadvármegyék feliratát s hasonló szellemben felírni határozta el.

Fontos tárgy volt még, hogy a vármegye közönsége az újonnan kinevezett báró *Ghillany Imre* földmívelésügyi-, *Sándor János* belügyi- és báró *Harkányi János* kereskedelemügyi minisztereket kinevezésük alkalmából szintén üdvözlök és támogatásról biztosítják.

Gróf *Serényi Béla* volt földmívelésügyi miniszterhez pedig búcsú köszönő levelet intéz.

Örömmel veszi tudomásul a vármegye közönsége, hogy a Belügyminiszter saját tárczája terhére a garamvölgyi járásba egy szolgabírói állás, a rozsnyói járásba pedig egy iroda segéd-tisztai állás szervezését engedélyezte.

A főispán mielőtt a d. e. folyamára a gyűlést bezárta volna, törvényben gyökerező jogánál fogva kinevezte: dr. *Institóris Endre* vármegyei tb. alügyészt tb. főügyésszé, *Dapsy Béla* és *Saxinger Géza* végzett joghallgatókat tb. szolgabírákká, *Birnstingel Emil* és *Horváth Béla* szintén végzett joghallgatókat pedig díjtalan közleg. gyakornokokká.

A főispán családi körülmények folytán délután elutazott s így a délutáni gyűlésen már *Lukács Géza* alispán elnökölt és a tárgysorozaton lévő összes ügyek megfelelő elbírálásban részesültek.

Iskolai értesítők.

A rimaszombati egy. prot. főgimnázium 60-ik értesítője az 1912—13. évről. Közli dr. *Veress Samu* igazgató. Programmértekezés gyanánt *Ferenczy Istvánról* ir, illetőleg kivonatot közöl *Wallentinyi Dezső* dr. „*Ferenczy István levelei*” című könyvéből. Az igazgatói jelentés röviden összefoglalva adja a lefolyt iskolai év történetét. A tanulmányi kirándulásokról *Horváth Zoltán* számol be. A tanári testület 16 rendes tagból s a más felekezeti hitoktatókból és egyházi énektanítókból áll. Összesen 336 rendes és 23 magántanuló vizsgázott. A végzett anyag közlését az idén kihagyták az értesítőből, e helyett a tanterv és a könyvekre hivatkoznak, a miben igazságuk is van, ha a végzett anyag alatt csak a könyvek fejezet-címeinek sablonos felsorolását értjük; ha azonban önálló pedagógiai felfogás nyilvánul a besorolásban, akkor ennek közlése tanulságos lehet más intézetek szakembereire nézve. Ifjúsági körök nagy számmal léteznek: Van „*Tompa önképzőkör*”, „*Pósa önképzőkör*”, *Thököly Imre* és „*Bethlen Gábor*” vallásos körök, ifjúsági ének és zenekar, tornakör, vívőkör, olvasókör, sakk-kör, ifjúsági gyámintézet, ami mind helyes az ifjúság jobb irányban történő elfoglaltságára nézve. A könyvtárak és a szertárak szépen gyarapodtak, különösen erős gyarapodást mutat a fizikai szertár, amely oroszlanrész vesz ki az idejűtől összességéből. Megismerkedünk a torna versenyekkel, a játékonyságot élvező tanulókkal, az érettségi vizsgálatokkal, a tanulók statisztikájával, a rajzkiállítással. Ezután a tápintézetéről számol be *Horváth Zoltán* gondnok. A jövő iskolai évre vonatkozó tudnivalók és a könyvek jegyzéke zárja be a csinosan kiállított értesítőt, amely *Rábely M.* és *Fia* könyvnyomdájából került ki.

A rimaszombati áll. polg. leányiskola és női kézimunka tanfolyam értesítőjét *Fábrnyé Pálmay Margit* h. igazgató közli. Az igazgatói jelentésből megtudjuk a lefolyt év változatos történetét, amelynek folyamán az idén sikerült kirándulást is rendeztek Dobsina környékére. A tanítótestület az igazgatót kívül 7 tagból állott, volt 1 megbízott énekkóráadó és 4 hitoktató. A növendékek száma a polgári leányiskolában 115, a kézimunka tanfolyamon 35 volt az év végén. A végzett anyagot részletesen felsorolja az értesítő. Az önképzőkörrel *Kernné Bibó Erzsébet* számol be, itt néhány szépen sikerült ünnepet rendeztek. A kézimunka tanfolyamot

Alasy Emma tanítónő vezette. A jövő évi tájékoztató és a könyvek jegyzéke fejezi be az értesítőt, amelyet *Lévai Izsónál* nyomattak.

A rozsnyói kath. főgimnázium értesítőjét *Kiss Kolos Jenő* igazgató közli. Az elején *Tóth Albin* tollából olvasunk egy érdekes értekezést a jellemképzésről. A tanári kar 16 rendes, 1 rendkívüli tanárból és 2 hitoktatóból állott. A főgimnázium története 1912—13. iskolai évben több cím alatt számol be a különböző változásokról és kulturális momentumokról, amelyek az intézetben lefolytak. A Mária kongregációról részletesen ír és védelmébe veszi azt azzal a váddal szemben, mintha a kongregáció tagjai a felekezeti békét zavarnák. „Kik ezt állítják — ugymond — nem ismerik a kongregációkat, mert ezek mindenkinek vallási felfogását tiszteletben tartva, iparkodnak meggyőződéses, rendületlen kath. jellemek képzésével a hitéletet mélyíteni és a vallásos önértéket ápolni.” . . . Ez a nyugodt és elfogulatlan védekezés érdekes világot vet az intézet vallásos felfogására. A kirándulásokról *Komoróczy Miklós* tanár számol be érdekes színes stílusú irrt jelentésében. A végzett anyag részletezését mellőzi az „*Utasításokra*” hivatkozva. A könyvtár és a szertárak gyarapodását megismerve, a „*Révay önképzőkör*” beszámolóját olvassuk, majd az „*Intézeti tornakör*” működéséről olvasunk. A főgimnáziumban 228 tanuló tett vizsgálatot, a kiknek érdemjegyeit részletesen közlik s a tiszta jelesek neveit nagy betűvel nyomják. Segélyezés és jutalmazás szép számmal fordult elő. A jövő iskolai évre vonatkozó jelentéssel végződik az értesítő, a mely a „*Sajó-Vidék*” könyvnyomdájából került ki.

A rozsnyói ág. h. ev. főgimnázium értesítőjét közzé teszi *Adamis Gusztáv* igazgató. Bevezetőül 2 nekrológot olvasunk: *Prékopa István* elhalt tanárról ir *Eisert Árpád* és *Andrássy Dénes* gróf életét említtatja *Pásztor Mihály*. Majd az új alapítványokat közli az értesítő. *Götz István* számol be a Balatonra és a fővárosba tett tanulmányi utról. Ebben a tárgyban közli az értesítő, hogy az ország és a megye különböző vidékeit részre osztva, bizonyos sorrendben fogja az intézet megtekinteni. A tanári kar 16 tagból áll a bejáró hitoktatókon kívül. A végzett anyag részletezése után a tanárok irodalmi és társadalmi működését közli, majd a tanszerek és könyvtárak gyarapodását ismerteti. Ezután az önképzőkör és egyéb ifjúsági egyesületek következnek. — Majd élelmezés cím alatt a konviktsról számol be *Dr. Freitag János* gondnok s a segítő egyesületéről *Dr. Götz István*. A tornaverseny részletes ismertetése után az iskolai év történetét olvasunk, a melyben a „*valláserkölesi nevelés*” cím alatt szép megjegyzés az: „A vallásos érzés ápolásánál figyelemmel voltunk a más felekezeti tanulókra is, . . . de figyelemmel voltunk arra is, hogy minden tanuló társának vallásos meggyőződését tiszteletben tartsa.” Az adományok, ösztöndíjak és segélyezések címe után a tanulás eredményével ismerkedünk meg és pedig az érdemjegyek részletes közlésével. A statisztikai adatok, a jövő évre vonatkozó figyelmeztetés s az iskolai könyvek jegyzéke van az értesítő végén, a mely *Gömöri Zoltán* rozsnyói könyvnyomdájában készült.

Figyelmeztetés az olvasóhoz!

A „GÖMÖR-KISHONT” előfizetési díja 1913. évi január hó 1-től egy évre 10 kor., fél évre 5 kor.

Széljegyzetek.

Molnár Ferencz írta a minap, hogy az utolsó néhány év alatt a magyar közönség Európa legrosszabb könyvvásárlójából a legjobbba változott. Bármilyen öröndetes azonban ez a tény, nem térhetünk ki azon megállapítás elől, hogy a „könyvvásárló közönség” az egész közönségnek, tehát mindazoknak, a kik könyvet vásárolhatnak, csak egy igen kis hányadát teszi. Ez a kis hányad is a városokból kerül elő; főleg a fővárosból. A városokból, ahol szemtanui és osztályosai voltak az utolsó évek gyönyörű irodalmi erőfeszítéseinek és ahol közvetlen-közeliükben nőtt fel a magyar drámairás

az akadémikus drámáktól, ettől a szellemi Proceustes-ágytól egészen a modern szociális drámáig, a melyik ledöntötte a falakat körülöttünk és elvitte a hirtünket, elvitte a tanúságot arról, hogy élünk és fejlődünk mindenhová, Tromsőtől Cape-Townig és Brit-Kanadától Patagoniáig. A könyvvásárló közönség a városok közönsége, ahol minden irodalmi evolúció első kézből adódik és ahol minden megjelent kötetet külön irodalmi delicatessé tesz az a körülmény, hogy az írójukat ismerik, érdeklődnek iránta, tudják, hogy mikor és micsoda munkán dolgozik, mikor mi fog megjelenni tőle, egyszóval, ahol együtt élnek az íróval.

De a falu? (Falu alatt értve minden olyan helyet, még kisvárost is, ahol nincs könyvkereskedés.) Nos, a falu irodalmi csemegéje az a sárga vagy zöld füzet, a mit minden szombaton hoznak házhoz és a minek rendesen így szól a címe: Tom Jeffries az utolsó bandita, vagy a bánya rejtélye, vagy vérfürdő a kolostorban stb. Ez egy cím! Aki azután végigverejtékezte magát a mintegy ötszáz oldalra terjedő rengeteg gyilkosságon, szöktetésen, izgalmas lopódzáson, az a végén jutalmul kap egy kitűnő ingaórárt potom áron, néhány krajczárért. Alig várják azután, hogy egy másik, öt-hat „vagy”-gyal rendelkező című rémregény meginduljon, veszik és falják. Ez a falunak és a városi mob-nak az irodalmi tápláléka.

Régen megérezték már, hogy ez nem egészséges állapot, hogy a proletárságnak és a falu kisembereinek adni kell egy olyan könyvfajt, a melyik alakjánál és áránál fogva a kolportálásra alkalmas, tartalma pedig igazán irodalmi értékű legyen. Ebből a törekvésből született meg a „Magyar-Könyvtár”, a „Modern-Könyvtár”, a már meg is szűnt „Nyugat-Könyvtár”, az „Olcso-Jókai” és ujabban a „Tevan-Könyvtár”. Vegyük sorra őket.

Legrégibb a Magyar-Könyvtár. Piros füzetek kívülől egyszerűen másolatai a német Universal-Bibliothek füzeteké; hogy belülről mi a különbség köztük, arra még visszatérünk. Nemsokára eléri az ezredik számot és akkor bizonyára jubilálni fogja önmagát azért a nagy kulturumkáért, amit végzett. Pedig hát ez a jubilálás nem lesz egészen okos és jogos dolog. Mert — éppen úgy mint a Gyulai Olcso-Könyvtára — teletömte a gyűjteményt iskolai czélokra szolgáló, magyarázatos, jegyzetes és unalmas fordításokkal, amelyeknek a tömkelegében elvész az a néhány irodalmi gyöngyszem, amelyike odatévedt.

A Modern-Könyvtár igaz, hogy modern, de drága! Mert ne tévesszen meg senkit a 20 és 40 filléres füzetár, tessék összehasonlítani az ivszámot egy diszkötéses Mikszáth gyűjteménnyel (amelyik tudomásom szerint eddig a legdrágább gyűjteményes kiadás) majd meglássuk, hogy semmivel sem olcsóbb. Azonkívül pedig semmit sem tesznek a szélesebb elterjedése érdekében.

Az Olcso-Jókai vállalat egyszerűen felháborító. Egy füzetét 40 fillérért adja és a Bálványosvárt megjelenteti hat füzetben, két korona negyvenért. Akármelyik antiquár könyvkereskedőnél megveszem bőrkötésben, könyvtárdisznek két koronáért! És ha Bálványosvárt adják hat füzetben, hát hány füzetben fogják adni az Uj Földesurt, Kárpáthy Zoltánt vagy — Uram bocsá! — a Jövő század regényét? És mikor kerül ezekre az igazi Jókai művekre a sor? Hiszen eleddig csupa apró novellákat adtak, javarészt az utolsó évek termését, amikor már csak az exoticumok inspirálták Jókait és amikor bizony már mind gyakrabban — dormitat Homeros.

Mondjuk ki: nincs olyan vállalatunk, amelyik felvehetné a harczt a ponyván a rémregényekkel. Mert — visszatérve rá — az Universal-Bibliothek adhat filozofiát, orvostant, esztetikát vagy aerodinamikát a füzetekben a német olvasóközönségnek, de nekünk még először olvasóközönség kell, az egész országra kiterjedő és nem egyes pontokra tömörített publikum. Ezt pedig csakis úgy érhetjük el, ha végre is adunk egy olyan vállalatot, amelyik *minimális haszon mellett*, kellő reklámmal — ma már a jó bornak kell a legjobb cégér — és a legjobb irodalmi termékeket terjessze el. Franciaországban indult meg egy vállalat, amelyik Balzac, Goncourt, Flaubert, Maupassant, Zola

és a többi óriás teljes műveit adja *tíz centimesse füzetekben*. Ezt tessék utánunk csinálni kiadó urak, hiszen az óriások nálunk sem hiányzanak!

Hirek és vegyesek.

Hir Ferdinand bolgár királyról.

A bolgár királyról több lap közölt olyan híreket, melyek szerint a Balkánon lejátszódó véres események következtében a bolgár király lemondott, hogy nagy beteg vagy épen, hogy meggyilkolták stb. A legilletékesebb helyről kapjuk a következő táviratot:

„Az ujságokban koholt hírek terjedtek el a király állítólagos betegségéről, személye ellen történt összeesküvésről, sőt lemondási szándékáról is; az igazság kedvéért közlöm, hogy a Felsőleges ur, daczára azon súlyos gondjainak, melyeket neki az igazságtalan sors most osztályrészüll juttatott, hála Istennek, a legjobb egészségnek örvend és emelt fővel néz elébe az őt és bátor, nemes népét minden oldalról sújtó veszedelmeknek.

Iffj. Hykisch Antal,

a bolgár király Ófelsége titkára.”

Igaz örömmel tölt el bennünket a megnyugtató értesítés Magyarország és különösen vármegyénk e nemes, fenkölt gondolkozásu barátjáról s népének gondos jólelkü uralkodójáról.

Személyi hir. Benedek Sándor kultuszminiszteri államtitkár folyó hó 25-én városunkba érkezett és Farkas Zoltán országgyűlési képviselő vendége volt. — Farkas Zoltán képviselő társaságában megnézte a rimatamásfalvi iskolát és óvodát, majd a rimaszombati állami polgári leányiskolát, továbbá az egy. prot. főgimnázium helyiségeit, a hol a tanári kar jelenlevő tagjai Veress Samu dr. igazgatóval fogadták. Ezután elkísérték a magas vendéget a megyei muzeum megtekintésére. Végül a nyomorék gyermekotthont látogatta meg, hol Lukács Géza alispán és az egyesület titkára: Komáromy István fogadták és kalauzolták. — A mai nappal pedig Csetnekre, választó-kerületébe utazott. Kiséretében részt vesznek: Kubinyi Géza főispán, Lukács Géza alispán, Farkas Zoltán országgyűlési képviselő és Nagy Elemér járási főszolgabíró.

Dr. Mészáros István vezető királyi ügyész hat heti szabadságát folyó hó 28-án kezdi meg és a kir. ügyészség vezetését Lehoczky Márton királyi alügyész veszi át.

Lehoczky Márton, kir. alügyész 6 heti szabadságáról folyó hó 25-én visszatért.

Kinevezések. Vármegyénk főispánja dr. Institórisz Endre megyei helyettes alügyész rimaszombati ügyvédet tb. megyei főügyészsé, Szaringer Géza jogszigorlót és ifj. Dapsy Bélát tb. szolgabírákká, Birnstingel Emil és Horváth Bélát díjtalan közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

Pénztáros választás Rozsnyón. F. hó 19-én töltötték be Rozsnyó városában a halálozás által megürült pénztárosi állást. A közgyűlésen Lukács Géza alispán elnökölt. A kandidáló bizottság 2 pályázót jelölt s azok közül Fábian Lajos dernői körjegyzőt választották meg, aki a hivatali esküt azonnal letette.

Elöléptetés. A pénzügyminiszter Jakab János rimaszombati p. ü. fogalmazót jelen állomáshelyén való meghagyása mellett a IX. fizetési osztályba léptette elő.

Halálozás. Súlyos gyász érte Kubinyi Gézát, vármegyénk főispánját. Sógora: Ghicz József földbirtokos folyó hó 23-án 82 éves korában Bártfa-fürdőn csendesen elhunyt. — Az elhunytat Pusztaszentmihályra szállították, hol folyó hó 25-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a családi sírboltban. A megboldogult a régebbi kornak egyik kimagasló és köztisztületben tartott alakja volt, ki szép családot alapított. Elhunytát kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja.

A kishonti ág. ev. egyházmegye évi közgyűlése. Julius hó 21-én tartotta a Kishonti ev. esperesség évi rendes közgyűlését Gyürky Pál főesperes és Medveczky Sándor egyházmegyei felügyelő elnöklelte alatt. A köz-

gyűlést megelőzően Kemény Lajos esperességi főjegyző mondott a gyámintézeti istentiszteleten megható költői imát. A közgyűlést Medveczky Sándor az ág. evangélikus egyház állapotáról kimerítő képet nyújtó, tartalmas beszéddel nyitotta meg, melynek egész terjedelmében jegyzőkönyvben való megörökítését határozta el a közgyűlés. Aztán Csetneki Gyürky Pál főesperes terjesztette elő évi jelentését, melyet köszönettel vettek tudomásul a nagy számban megjelent közgyűlési tagok és a jelentés kinyomatása határozottat el. A hosszú tárgysorozat egyes tárgyainak megvitatása előtt Szklenka Gusztáv a nyustyai ág. ev. egyház megválasztott szimpatikus fiatal lelkésze mutatkozott be az esperességnek. Fontos tárgya volt a közgyűlésnek a Zsinati képviselőkre az egyes egyházközségek által beadott szavazatok felbontása. Szép bizalomra vall, hogy az összes egyházközségek egyhangulag Csetneki Gyürky Pált és Medveczky Sándort küldték ki zsinati képviselőül. A reformáció 400 éves jubileumának megünneplése tárgyában a kiküldött bizottság elaborátumát Banczik Sámuel alesperes dolgozta ki és terjesztette a közgyűlés elé. Gyűlés után az egyházmegyei képviselők társaságára gyűltek össze a Széchenyi kertben, a hol számos szép felkötött hangzott el. A közgyűlésen jelen voltak az elnökségen kívül: Banczik Sámuel alesperes, Kemény Lajos és Hüvössy Lajos egyh. megyei jegyzők, Madarász Pál számszéki elnök, dr. Institórisz Endre esperességi ügyész, Bárány Hámossal, Marikovszky Géza, Biesz Elemér, Kuchta András, Rásztóczy Pál egyházi felügyelők, Zachar Gusztáv, Geduly Géza, Thomka László, Lipták Endre a tanító-egylet elnöke, valamint az esperességi, lelkészi és tanítói kar és a kiküldött egyháztagek is teljes számban jelentek meg.

Néptanítók megjutalmazása. Gömörkishontmegye július hó 24-én megtartott közgyűlésében a törvényhatósági bizottság a magyar nyelv sikeres tanítása körül legtöbb érdemeket szerzett néptanítókat a következő jutalmazásokban részesítette: A Fáy Gusztáv-téle alapítvány 230 koronás kamatjövendelmét, Lechnitzky István nagyrőczei igazgató-tanítónak, a Gömörmegyei Közművelődési egylet 100 koronás jutalmát és a Nemzeti pénztár kamatjövendelméből 50 koronát, összesen 150 koronát Válint András nagyszabosi tanítónak, a Nemzeti pénztár 120 koronás kamatjövendelmét Engler Pál klenőczy tanítónak, 100—100 korona jutalmat Éhn Sámuel ratkóbesi és Boresné-Szabó Berta garamszécsi óvónőnek, 80—80 korona jutalmat Keller József koháryházi és Szepessy Ede dobsinai, 70—70 koronát Vidasits Béla máléi és Plachta Albert tiszolezi, 60—60 koronát Kludinyi Lajos cserencsényi, Palkovics Sándor rimabrézói és Gallay Dániel bugyikfalai tanítóknak szavazott meg. A jutalmak kiutalványozásával Lukács Géza alispán lett megbízva és azokat az illetékes járási főszolgabírák és polgármesterek fogják a megjutalmazott tanítók között szétosztani.

Kirándulás Salgótarjánba. A rimaszombati ipartestület egyik közelebbi vasárnapon Varga Lajos elnök és Rónay Gyula titkár vezetésével kirándulást tervez a salgótarjáni vasműtelep megtekintésére.

Hiányzik egy magyar szó. Pár héttel ezelőtt hírt adtunk a rimakokovai ág. h. ev. új templom ünnepies felszenteléséről. — Evvel összefüggésben egyik jelen volt a következő dologra kívánja a figyelmet felhívni: A rimakokovai leégett templom fölépítésére magyarok is adakoztak, ez a templom Magyarországon van, a hívek jó részben tudnak magyarul, lelkésük is úgy ismeretes, mint jó magyar ember. Honnan van tehát az, hogy ebben az új templomban minden fölírás kivétel nélkül tót nyelven van és hiányzik egy magyar szó, pl. „Istené az áldás” vagy más eféle? Ezt kérde egy más vidéki jelen volt tót anyanyelvű hívő.

Nem jöttek a tüzerek. Lapunk mult számában irtuk, hogy a hét elején átvonulnak a losonczyi tüzerek gyakorlatozás céljából. El is készültek az indulásra, de hirtelen lefujták a gyakorlatokat, még pedig igen humánus okokból. Aratás idejére szabadságot szokták a legénység egy részét, azok most a sok esőzés miatt nem dolgozhattak. Így tehát a felsőbb hatóság meghosszabbította a szabadságukat,

hogy otthon hasznukra lehessenek a szülőknek. Ezért a lövőgyakorlatokat szeptemberre halasztották.

Vesztett sertés. Szoyka Pál helybeli kereskedő kutyája ezeltől 9 héttel megvesztett s ilyen állapotban több házi állatot megmart, egyebek közt egy hizó sertést is, amelyen e héten kitért a vesztettség. A hatóság folyó hó 24 én kiirtatta a vesztett állatot.

A kutba ugrott. Ifj. Urgan János volt dombosmezői lakos f. hó 21 én a kutba ugorva öngyilkossá lett. Halálának oka gyógyíthatatlan betegség. Ugy látszik beszámíthatatlan lázas állapotban szánta magát a halálra.

Tennisz-verseny. A rimaszombati tenisz-társaság által rendezett verseny f. hó 29 én veszi kezdetét a Széchenyi-kertben. Az eddigi nevezésekből ítélve, a verseny nagy érdeklődés mellett fog lefolyni.

A „Mészárosító részvénytársulat” felszámol, miért is a felsőgallai és miskolci égetett meszet ezentul a Magyar általános kőszénbánya részvénytársulat (Budapest, V., Zoltán-utca 2.) közvetlenül árusítja.

Halva találták. Görner Károly ujjantavögyi lakos üveggyári munkafelügyelőt folyó hó 23-án az ottani erdőben halva találták. Miután külérőszak nyomai látszóttak rajta, a kir. ügyészség a hulla boncolását elrendelte. A boncolást dr. Zehery István törvényszéki orvos és dr. Honóczy rimakövi körorvos folyó hó 24 én a helyszínén Kún Aladár törvényszéki bíró jelenlétében végezték. A nyomozás a titokzatos ügyben folyamatban van.

Czirkusz Olympia. E név alatt érkezett városunkba egy czirkusz társulat e héten. Igen szép szórakoztató és mulattató műsorral kedveskedik a közönségnek. Egyszóval mindent elkövet, hogy a közönség jól és kellemesen találja magát az előadás alatt. Tehát megérdemli ezen derék társulat, hogy minél nagyobb pártfogást tanusítsunk irányában.

Köszönet nyilvánítás. A helybeli kereskedő-ifjúság azon tagjai, akik szeretett fiam — Turek Lajos — korai elhunyt alkalmából részvétükkel fájdalmamat enyhíteni, az elhunyt koporsójára koszorút helyezni s temetésén megjelenni szivesek voltak: fogadják ez uton hálás köszönetemet volt kartársuk iránt tanusított megemlékezésükért.

Rimaszombat, 1913. július 26 án.

Veréb Istvánné.

Beleesett a magnezitpörkölöbe. Andrejkovics János hacsói lakos az ottani felső magnezitgyárban folyó hó 24-én a pörkölöbe esett és összeégett. A hullaboncolást folyó hó 25-én Mészáros István törvényszéki bíró jelenlétében dr. Zehery István törvényszéki orvos végezte. Miután, úgy látszik, gondatlanság esete forog fenn, a kir. ügyészség a nyomozást elrendelte.

Faeladási hirdetmény.

Rozsnyó rendezett tanácsu város a tulajdonát képező alább felsorolt famennyiséget Rozsnyón **folyó évi augusztus hó 14-ik napján** délután 2 órakor a városháza tanács-termében tartandó zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja.

Eladatik:

Ördögkőszáli erdő részben 1912. évi rendes vágás
tölgyhaszonfa circa 174'61 m³,
erdei fenyő 74'68 m³,
éger 139'64 m³.

Ramzsaí erdő részben 1912. évi vágás
lucz és jegenye 607'95 m³.

Rákosi erdő részben széldöntés
luczfenyő 18'75 m³,
erdei fenyő 45'45 m³.

Kikiáltási ár köbméterenként tölgy 20 kor.,
erdei fenyő és éger 8 kor., lucz- és jegenye-
fenyő 11 kor. 50 fill.

A részletes faeladási feltételek Rozsnyó r. t. város polgármesteri hivatalában megtekinthetők s kívánatra díjtalanul megküldetnek.

Rozsnyón, 1913. évi július hó 24 én.

Dr. Pósch József, polgármester.

Villámcsapás. Julius 21-én reggel 8 órakor Nemesmartonfalva határán lecsapott a villám s a falu csordását két tehénnel együtt a mezőn agyonsújtotta.

Polgári fiu- és leányiskola Poprádon a Magas-Tátra alján. Orvosilag ajánlott hely. Évi tandíj 40 korona. Német családnál olesó és kifogástalan ellátás kapható. — Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál: HORN JÓZSEF igazgató. 2—*

Egy orvos panasza. Panaszos levelet vettük dr. Sigmund József kórházi osztály- és betegsegélyző pénztári orvostól, melyben azt panasolja, hogy folyó hó 19 én a déli órákban egy részeg rimatamásfalvai téglavető cigány: Puporka János várandós állapotban levő feleségéhez hívta. A helyszínén tüstént megjelent s azt tapasztalta, hogy az asszonynak, ki lábón volt, nincsen semmi baja. Kérdésére csak hát fájásról panaszkodott, a mi ebben az állapotban rendes kisebb baj szokott lenni. A vizsgálat alatt a férj: Puporka vígan hajtogatta a pálinkás butykost, s midőn ezért az orvos pirongatni kezdte, a tök részeg cigány dorongot ragadt s így támadt az orvosra. A veszélyes helyzetben az orvos, mint maga levelében elmondja, forgópisztolyát rántotta elő zsebéből, s ha a részeg cigány fia és az összecsendült cigányok Puporkát le nem fegyverzik, fegyverét lett volna kénytelen használni. — E sajnos esetből, mit a pálinka idézett elő, az a tanulság, hogy ha az orvos lelőtte volna a cigányt, ezért a tetteért valószínű, hogy felmentik, ha az önvédelmet tudta volna igazolni. A hat rajkó azonban kenyérkereső nélkül maradt volna. Ha pedig az orvos jelenti fel a cigányt, valószínű, hogy a nagyfoku ittas állapotra tekintettel a támadó cigányt mentette volna fel a bíróság. Ha pedig elítéli, akkor megint a rajkók maradnak kenyérkereső nélkül. Nehéz tehát az igazságot megtalálni. Áll azonban az a közmondás, hogy ne higj a cigánynak, mert mint kisült, az asszony nem küldötte férjét az orvoshoz, hanem az csak részeg fővel botorkázott oda, hogy ha már fizeti a pénztári tagdíjat, akkor joga is van az orvost igénybe venni.

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

A rimaszombat-poltári h. é. vasut megnyitása. A munkálatokkal annyira előre haladott stádiumban vannak a rimaszombat-poltári h. é. vasutnál, hogy már kitérték a megnyitás idejét is. Ezek szerint a vasut ünnepélyes megnyitása szeptember hó 21-én lesz. Az új vasut megnyitásával kapcsolatban már jó előre felhívjuk az illetékes körök figyelmét, hogy a menetrendnek megállapításánál a város közönségének az érdekeit igyekezzenek érvényre juttatni. Losoncraól közvetlen kocsik nem fognak közlekedni Rimaszombatba, hanem Poltáron át kell szállani.

Faeladási hirdetmény.

2293. sz. — **Rozsnyó** rendezett tanácsu város tanácsának 369/1913. Tan. számú megbízása alapján ezennel közhírré teszem, hogy Rozsnyó város tulajdonát képező s e város határában az Ördögkőszál, Rákos, Szadlovski és Sztankovicska erdő részekben fekvő s az 1912. évi szélvihar által kidöntött körülbelül:

60'16 köbméter tölgy;
1074'82 köbméter erdei fenyő;
4192'62 köbméter lucz- és jegenye fenyő
haszonfa törzsek, köbméterenként 20 korona, 8 korona, illetve 11 korona 50 fillér kikiáltási egységáron **folyó évi augusztus hó 14-ik napján** délelőtt 11 órakor Rozsnyón, hivatalos helyiségben írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen közbenjöttöm mellett az 1875. évi XXXVII. t. czikk 347. § ában foglalt rendelkezésekhez képest el fognak adatni.

A részletes faeladási feltételek Rozsnyó r. t. város polgármesteri hivatalában és irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanonnan díjtalanul megszerezhetők.

Rozsnyó, 1913. évi július hó 24 én.

Dr. Markó János,
kir. közjegyző.

Nyári táncmulatság. A nagyrőcezi önk. tüzoltó egyesület aug 3 án a nagyrőcezi fűrdőben zártkörű táncmulatságot rendez. Belépődíj: személyjegy 1 kor. családjegy 2 korona. Kezdeté délután 4 órakor.

Fémipari szakiskola. A miskolci m. kir. állami fémipari szakiskolába beiratkozni csak július hó végéig lehet. Figyelmeztetik az érdekelteket, hogy sürgősen jelentkezzenek az iskola igazgatóságánál (Miskolcz, Csabai-kapu 17) mert később egyáltalán nem lehet beiratkozni. Tandíj nincs, sőt a szegénysorsu jobb tanulók anyagi támogatásban részesülnek. Csak egészséges, ép fiuk, akik legalább a gimnázium vagy polgári második osztályát vagy teljes hat elemi sikerrel végeztek, vehetők fel a miskolci állami fémipari szakiskolába.

A nyomorék gyermek otthon javára. A jótékonyágnak szép példáját mutatták meg Komlóssy Istvánné szül. Bodon Erzsébet, Bodon József és Bodon Mária, midőn elhunyt jótevő nagybátyjuk Borbély Ferencz emlékére a mulandó koszoruk helyett, illetve megváltásául 50 koronát küldöttek Lukács Gézáé elnöknő kezéhez a nyomorék gyermekek javára. Az elnökség ez uton is hálásan nyugtázza és köszöni a nemes adományt.

Nyugtázás. Néhai Borbély Ferencz elhunyt alkalmából — mulandó koszoruk helyett — nemes lelkű örökösei: Komlóssy Istvánné szül. Bodon Erzsébet, Bodon József és Bodon Mária jótevő nagybátyjuk emlékére 40 koronát adományoztak a Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesülete javára, mely kegyes adományt hálás köszönettel nyugtáz az Elnökség.

Nyugtázás. A rimaszombati ált. ipartestület házépítési részjegyeiből újabbán átvettek: Zsuffa Kálmán 3 darab, özv. Stech Kálmánné, dr. Deutsch Miksa, Gyulay János, Senka József, Deutsch Barna, Baksay József, özv. Káposztás Józsefné Zehery Julia, Braun Gyula, dr. Baksay Dezső, Ádám János, Ács József, özv. Tóth Józsefné (Thököly utca), Simon László, Hlozek János, Csintalan János, Lusztig Menyhért, ifj. Lengyel Pál, Szoyka Pál, Zemandl Ulrik és Kosko Lajos 1—1 drb., összesen . 230 kor. értékben. Előzőleg nyugtázott összeg . 2400 kor.

Összesen: 2630 kor.

Rimaszombat, 1913. évi július hó 25-én.

Rónay Gyula, jegyző.

CSARNOK.

Sic itur ad astra!

— Irta: CROATUS. —

21

XIV. Száműzötték.

Igazi wienerwaldi táj. Buja, élettől duzzadó rétek, váltakozva lombos bükkerdőkkel. Egy tisztavízű, kedvesen csobogó patak fut át a réten, majd levezet az erdőbe. A patak partján jól gondozott ut vezet végig, amelyet két itju ró lassan sétálva. Ha emberrel találkoznak, az visszafordul és végignézi őket: magyarul beszélnek.

— Ez eddig megvolna Tituszom — szólt az egyik. Erdekes, hogy eddig szinte szó sem esett közöttünk a jövőről. Annyira igénybevetek a félig ismeretlen nyelv és a komoly munka, hogy tervezni nem volt időnk. Eltűnt ez az év, mintha nem is lett volna. De az időt nem pocsóltuk el. Zsebünkben az eredmény, az érettségi „mit Auszechnung.” Igazán, az életünk oly nyugodt volt, komoly munkában és a jó Köhlerék barátságos körében, úgy folyt le, mint egy egészséges álom. Höhleréknek mindketten halálval tartozunk. Ugy szerettek minket, minden kényelemmel úgy elláttak, mintha saját gyermekök lettünk volna. A gimnázium termeiben és a mi szép kis szobánkban éltük le ezt az évet. Társaságba sehová nem jártunk. Senkivel nem barátoktunk, a szép mult emlékeiből és egymás barátságából táplálkoztunk. Csak hosszú téli esteken, amikor munkánkkal már elkészültünk, ültünk össze vacsora után párolgó tea mellett Höhlerék kedves körével beszélgetni. Sokat tanultunk. Nemzetünk sorsát egy idegen s ezért részrehajlatlanabb szempontból megítélni, a magyar nép kicsiny voltát tekintetbe venni; azt a nagy igazságot, hogy hazánk Ausztria nélkül vajmi gyöngye lenne és sok mást. Eltelt

ez az év Tituszom, hazánktól távol, vad idegenben. Most pedig, hogy újra a jövőre kell szemünket fordítani, úgy huz valami hazafelé. A természet szépsége, bája az otthonira emlékeztet, a virágos mező a balatoni sétákat, a holdfény a csónakázásokat juttatja eszembe. Nem a fővárosba kívánkozom, nem oda, ahol egyik évem, a reményteljes, a dicsőségrevágó meghalt, hanem Zánkára, a gyönyörű viz mellé, ahol a másik, a poetikus, a rajongó megszületett.

Eközben a fiuk a patakka beértek az erdőbe, ahol a patak romantikus útja a hegyek között megkezdődik. A patak a kis Hagenbach, azt a részét, amely a hegyek között van, nevezik Hagenbachklamnak. Csalfa kigyózással halad, rohan a patak a sűrűségfötte szakadékokban, az ut a szakadék oldalán vezet. A flora pompás, üde, ózont lehelő. Megkezdődnek a remek részletek. Sziklafal szegélyezi az utat, a homokkő terde rétegei kivehetők. A patak esést képez, kanyarog alattunk, szemközt hatalmas sziklafal, fölötté a hegy üde növényzetével. A két fiu ösmerős lehetett itt, egészen elmerülve bailagtak, Árpád nem éppen Tituszhoz beszélt, hanem mindakettőjük érzéseit, gondolatait valotta meg a természetnek.

— Igen, Árpádom, én is vagyódom haza, de most arról szó sem lehet. Hiszen olvastad Elemér levelét, hogy Budapesten még nagyon is emlékeznek a botrányra. Elemér a legmelegebben tanácsolja, hogy maradjunk. Ők is szerencsésen leérettségiztek, Bihari Laczi praematurus is lett. Köhler István meg Szőnyi Imre buktak meg. Elemér azzal is biztat, hogy az igazság ki fog derülni. Ez a jó, igaz barátunk tesz érted legtöbbet. Otthon nyomoz, kutat, hogy a gázságot megoldhassa és azt írja, hogy talán nyomon van. Hanem azért még soká eltarthat a dolog. Látod, Árpádom nem kell kétségbeesni. Van remény mindig! S akinek ilyen barátja van, mint nekünk Elemér, annak sohse szabad elcsüggednie. Jövőre tehát Wienben kell egyetemre járnunk. Haza nem mehetünk, ezt beláthatod. Végső elhatározásunk szerint ugy-e te jogra, én meg orvosi szakra megyek, Tempora sic mutantur! Emlékszel-e rá, mikor egyszer régen állásokról beszéltünk s te határozottan pap, én meg mérnök akartam lenni?

— Igazad van: Tempora sic mutantur. Beláttam, hogy én nem a papi állásra vagyok teremtve. Sokkal több bennem a hév, a vágy a carriére után, amit még most sem tudok elfelejteni, csak más téren fogom keresni, mint eddig, mintsem az a papi hivatás nyugodt szentségéhez illik.

— Erre már én is gondoltam. Én meg akkor csak az ideálist láttam a mérnökségben. De biz' nekem a matematikához, a geometriához semmi kedvem nincsen. De az emberiségnek közvetlen jóltevője lenni, emberi életek fölött örködni és azokat a világnak visszaadni, ez ideális és minden részében nekem tetsző hivatás. Ez hát el van intézve. Az idei nyárra pedig barátom, szintén van tervem. Tanításból összesparólt pénzünk van vagy 400 korona kettőnknek. Ebből nyáron szép turát csinálunk Salzburg, Reichenhall, Berchtesgaden, Chiemsee, Königsee vidékén. Mit szólsz hozzá?

— Mit szólhatnék? Azok a tervek, amelyeket a te praktikus agyad ezideig kieszelt, mind kifogástalanok voltak. Meggondoltad te azt százszor, amivel előállsz, miért lenne kifogásom? Aztán mikor indulunk?

— Még ezen a héten. Egy levelet kell azonban először Zánkára meg Szuszánba meneszteni, hogy terveinket tudják.

Sokáig sétáltak még a fiuk beszélgetve, tervezgetve. Azután kiértek az erdőből és cserjés, pázsitos dombokra jutottak. Az Alpok utolsó nyulványai! Alattok aztán megkezdődik a Duna hatalmas síksága. Áldott föld, csak úgy hullámszik az aransárga kalásztenger a szél fuvallatától. Mint apró piros foltok, tűnnek föl a magasból az egymást érő falvak pirostetejű házaikkal. Jól gondozott utak kötik őket össze, az egész nagyföldön meglátszik egy jótékony hatás, a munkás ember keze.

Wien, 191 . . . nov. 14.

Kedves Bertalan Atyám!

Azóta, hogy utolsó hosszabb leveletem elküldtem, sok változás esett melénk. Reméljük, hogy zánkai szeretteink is oly jó egészségnek

örvendenek, mint jómagunk. A nyári utazásunk, amelyről elég képeslapot küldtünk haza is (összesen épen 100-at irtunk meg), valóban kitűnő volt. Feledhetetlen emlékeink maradtak erről a turáról. A legszebbet Plébánosatyámnak is el akarom mesélni: a königseei és a chiemseei turákat.

A Chiemseen július utolsó napján voltunk. Ez a gyönyörű tó mintegy $\frac{1}{2}$ -ada lehet a mi Balatonunknak. A vize világoszöld, partjain hatalmas hegyek. Három sziget van benne: a Fraueninsel, a Herreninsel és a Krautinsel.

Stockból hajón mentünk a Herreninselre, hol a Chiemsee legfőbb nevezetessége, a Königsschloss Herrenchiemsee áll. E palotát a rajongó, idealista II. Lajos bajor király építtette. Oly irtózatossággal került, hogy a király jövedelme negyedrészt sem tette ki, óriási adósságokat csinált, úgy, hogy az állam még most sem fizette ki azokat.

Megnéztük a kastélyt vezetővel.

Vagy 10 termen mentünk körösztil. Az egyesek nevére nem emlékszem. Mindenütt óriási pompa kifejtve. A kastély a versaillesinek mintájára épült. Teljesen renaissance stílus. Minden teremben remek képek, a legkitűnőbb művészekről, mindenikben gyönyörű freskók. A padló palisanderparkett, fekete ében berakással. A függönyök nehéz selymek, arannyal áttörve úgy, hogy a függönynek csupán egyik szárnya 2 mázsát nyom. Falat nem lehet látni, mert az egész be van borítva művészi faragással, remek képekkel, dús aranyozással. A butorok elsőrangú fanemből, dús aranyozva. A csillárok vagyont érnek, az ebédlőnek igazán mesébe illő művészettel készített porcellán csillárja a világ legelső porcellán munkája.

Az ebédlőben van az u. n. „Tischlein, deck' dich.“ Egy asztal, amelyet elmés gépezettel a souterroinbe lehet süllyeszteni, hol megterítve s az ételt rárakva ismét fölbocsátják.

Van egy 100 m. hosszú terem, amelynek falai csupa tükörrel borítva, 31 kandoláber és 41 csillár szolgálta a világosságot 25000 gyertyával. A fal mellett óriási szinarany és színezüst vázák díszvirágok számára. Ebben a teremben az összes római császárok hermái vannak fölállítva, mindegyik más-más színű márványból.

Egy másik, különösen aranyozott teremben egymással szemben fölállított tükrökben lehet csodálni a pazar pompát a végtelenségbe.

A dolgozószobában levő íróasztal rózsafából készült mindenféle más fanemek berakásával. Itt van egy híres óra, amelynek műve a nap és bolygóinak pályáját utánozza kicsiben; az óra mutatja az évet, hónapot, hetet, napot, órát, percet és másodpercet.

Az egész palotában két ágy van. Az egyik a díszág, hatalmas aranyozott kerítéssel körülveve, fölötté diszes baldachin. Balra a mosdó, az egyes edények ezüstből aranyozva; jobbra a remek imazsamoly, előtte egy kék üveggömb, melyben a gyertya szép kék fényt áraszt a szobában. E szobából csigalépcsőn járt le a király fürdőtermébe. Ez kör alakú, menyezete gömbalak, tele vízi jeleneteket ábrázoló freskókkal, melyeket azonban a fürdő gőze nagyon megviselt.

Valamelyik teremben nagy művésznők, Benzúr Gyula festé a képeket.

A kastélynak egyik része még nincs befejezve, még csak vakolat sincs a falakon.

A palotának óriási nagy parkja van, abban három nagy szökőkút. — Az egyik a Pegasus-brunne, az égi ló alakjával, melynek hátán egy múzsa valami harsonát fujdogál; a másik a Fortunabrunne a szerencseistennő alakjával.

A harmadik óriási vízmű, köröskörül több emeleten szájokat tátó békák ülnek, ezek tor-kából jó a víz, helyesebben jönne, ha a vízmű hajtása minden számítást meghaladó összegbe nem kerülne. A parkban szép virágágyak vannak és versaillesi mintára nyírott bokorfalak. Sok helyen szép szobrok állanak, mythologiai csoportozatok.

Az egész kastélyt ezt a benyomást tette rám: Láttam egy tündérvárat, a melyben minden, a mit fény, pompa, csillogás, művészet, gazdagság és dúskálás alatt értünk, oly óriási mértékben van fölhalmozva, a hogy azt a legnagyobb fantázia sem lenne képes megteremteni . .

A Königseet augusztus elsején néztük meg, tehát e két legszebb turát egymásután élvezhettem. Impozáns hegypanoráma tárult elénk már a vonaton is, a mellyel Berchtesgadenig mentünk. Itt villamosra ülve pár perc alatt célunknál voltunk. Gyalog mentünk megnézni a Malerwinkel. Szép hegyi uton haladtunk vagy félórát. A Malerwinkel egyik öbölserű zuga a tónak, a zug csücsében a parttól egy lépésre a vízben áll egy sziklatömb, erre föl szokás állni és bámulni a panorámát.

A tó pisztolyalaku, de a pisztoly fogantyuját egy hegynek a beszakadása elválasztá csövével, így keletkezett az Obersee. A tó vize zöld, hideg és mély.

Köröskörül hatalmas hegyek. Partja a legtöbb helyen nincs, mert a hegyek majdnem derékszögben meredeznek a tó tükre fölött. E hegyek mind szép zöld lombdöklökkel borítva, csak a Malerwinkelből látható Watzmannak és Grossglocknernek csücsa, mely kopár és havas.

A Malerwinkel szemben van egy meredek sziklafal. Minden csónakból löni szoktak rá, hogy a tiszteres, menyődörgésszerű visszhangot élvezhessék. Ez a sziklafal $2\frac{1}{2}$ kilométernyire van szemben a Malerwinkel, itt a legszelebb a tó.

Partjai azután a hegykolosszoktól szorítva egyre szűkülnek, végre a szűkülő hegyek közé ékelődik egy czukorsüveg alakú gigászi hegy-csucs, melynek havát az esti napsugár csillantja meg.

Isteni látvány!

E hegy tövében pedig ott fekszik egy kis falu, St-Bartholomä, mely piros háztetőivel odatapad a hegyóriáshoz.

Visszafelé indultunk, folyvást élvezve és elválni alig bírva e főséges panorámától, de válni kellett.

Gyönyörű kirándulás volt ez is, nem mesterséges, de természeti szépségeket élveztünk s én nem leszek az eldöntője, melyik nagyszerűbb.

Az egyetemen jól boldogulunk. Örömmel tanulunk mindaketten, tehát elég dolgunk vagyunk. Tanulunk, gyűjtünk, hogy majd adhasunk. Ugy-e, ez a Te fölfogásod is, Lelki atyám?

Mindketten el vagyunk telve hálával irántad: a Te jóságos szíved iránt, a ki lehetővé tetted nekünk, hogy boldoguljunk. A két év előtti szomorú idők lassan elmosódnak emlékezetemben, a sajtó sebek behegednek, egy új jövő képe lebeg előttem, tényes jövőé, csak egy árnyoldala van, a hazától távol! Szeretnek az egyetemen, itt becsülik igazán az igaz embert.

Legnagyobb élvezetünket képezi most, hogy esténként, a mikor elkészültünk a tanulással, zenélünk Titusszal. Tudod, mily remekül zongorázik a fiu, én is hegedülök valahogy és most nagyban kamarazenélünk. Biztosan azt fogod kérdeni: de honnan vesznek ezek zongorát? Nos igen, a mi kis mariahilfi szobánkban már zongora is áll. Megtudtuk, hogy az öreg özvegy Neumannnak, — ki egyébként Hőhleréknek, a klosterneuburgi szállásadónknak közeli rokona — van egy jó zongorája, a melyet mióta férje meghalt, senki nem használt. Mi hát megkértük, hogy engedje meg nekünk a zongora használatát évi 50 koronáért. A jó néni belement, mi át is szállítottunk Titusszal a zongorát (jó munka volt) és azóta esténként Mozart, Schubert és Beethoven szonátákat játszogatunk. Hát bejön egyszer a mi jó szállásadónénk, hogy ő szívesen elengedi az évi 50 koronát, csak engedjük meg, hogy ő a mi esti zenéléseinket végighallgathassa. Mink persze kapva-kaptunk az alkalmon és azóta esténként olyan koncerteket rendezünk, hogy no! Neumanné nem győz eleget hálálkodni, hogy milyen élvezetet szerzünk neki.

Most hát így fog ez a pár év letolyni, ebben a nyugodt, hasznos munkaéletben. Titusz is, én is tanítunk, hogy nyáron megint utazhassunk.

De most már aztán végzem 16 oldalas leveletem. Excusálnom kell magam, hogy oly keveset írok, a mi hálátlanságnak tűnik föl, de csak az elfoglaltság az oka. De ha van időm, mint most véletlenül, akkor kipótolom. Legközelebb Tia is ír (ez Titusz legujabb neve.)

Jó egészséget, minden jót kívánunk a kedves zánkaiaknak, különösen pedig Bertalan atyánknak mindketten Árpád és Titusz.

Árverési hirdetmény.

1031. szám. — **Rimaszécs** község előljárósága Blau Mór rimaszécsi lakos nagybérő ur megbízása folytán ezennel közhírré teszi, hogy Deutsch Izidor tornaljai lakos által megvett 600 szóval is hatszáz métermázsa buza és 100 szóval is egyszáz métermázsa zab Blau Mór ur magtáiraiban **Rimaszécsen, 1913. évi július 28-ik napján** délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fog adatni, melyre a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek Rimaszécs község házánál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Kelt Rimaszécsen, 1913. július 20.

Orbán István, bíró.

Kellner Pál, körjegyző.

Hirdetéseket mérsékelt áron e lap részére elfogad a kiadóhivatal **Tompa-utca 10. és Ifj. Rábely Miklós** könyv- és papirkereskedő **Deák Ferencz-utca 20-ik szám.**

Eladó.

Egy a legjobb állapotban levő használt de teljesen kijavított **négy lóerejű cséplőgép-garnitúra**

minden hozzátartozó kellék- és szerzőkkel **minden elfogadható áron eladó.** — **HOL?** megtudható e lap kiadóhivatalában. 20—*

Fényképező cikkek,

olcsó

szivarka hüvelyek

kaphatók:

Ifj. Rábely Miklós

könyvkereskedésében

Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 20.

Pályázat.

Az újantálvölgyi Inwald Üvegyár R.-T. (Gömörmegye), folyó évi szeptember elsejei belépésre a gyári iroda részére **női munkaerőt** keres és megkívántatik, hogy az illető a magyar és német nyelvben jártas legyen, nemkülömben, hogy **gép- és gyorsírni** tudjon. Tekintve, hogy a levelezés az irodai munkaidőnek csak egy részét veszi igénybe, gyakorlottabb kezdők pályázatai is figyelembe vehetők. Az irodai munkák többi része munkás elszámolási **könyvek vezetéséből** és hasonló **irodai munkákból áll.**

Az állás havi 100 koronával javadalmaztatik, megfelelő szabad lakással, fűtéssel, világítással. A gyárvezetőség hajlandó az illető hölgy megkeresésére, részére valamelyik nős hivatalnoki családnál megfelelő ellátásáról gondoskodni.

Ajánlatok, eddigi működés és egyéb életrajzi adatok megjelölésével, sajátkezítleg írva, a budapesti vezérigazgatósághoz: **Magy. Üvegyári Művek Inwald József R. T. Budapest. VI., Izabella-u. 43. sz. intézendők.** 1—2

Menetrend

a magyar kir. államvasutak gömöri főbb és a közbeeső állomáshelyeiről induló és érkező vonalaira 1913. május hó 1-étől.

Tiszolcz—Feled.									
Tiszolczról indul	4 ²¹	5 ⁴⁶	0—	0—	12 ⁴³	0—	5 ²¹	7 ³⁰	
R. bányáról „	5 ³³	7 ⁰¹	0—	0—	2—	0—	6 ⁵⁶	8 ³⁷	
Rszombatból „	6 ²⁵	7 ⁵⁰	10 ¹²	12 ²⁵	2 ⁵⁴	4 ⁵⁵	7 ⁴⁵	9 ²¹	
Feledre érkezik	6 ⁵⁵	8 ²⁰	10 ⁵⁷	12 ⁵²	3 ²²	5 ²⁰	8 ¹¹	9 ⁵⁰	
Feled—Tiszolcz.									
Feledről ind.	7 ¹²	8 ⁵⁹	11 ³⁰	1 ¹⁵	3 ⁵¹	5 ⁴⁴	7 ⁰⁵	8 ³⁰	10 ¹¹
Rszombatból.	8 ⁰⁰	9 ⁴²	12 ¹⁶	2 ⁰³	4 ³²	6 ¹¹	7 ³¹	8 ⁵⁶	10 ⁴⁶
Rbányáról	8 ⁵⁹	10 ⁴¹	1 ¹²	0—	5 ²⁸	0—	0—	0—	11 ⁴³
Tiszolczra ér.	10 ²¹	12 ⁰³	2 ²⁹	0—	6 ⁴⁷	0—	0—	0—	12 ⁵⁸
Fülek—Miskolcz.									
Budapestről									
Fülekre érkezik	0—	0—	9 ²⁰	1 ⁴²	5 ²²	10 ⁴⁴	4 ⁴⁴	0—	
Ruttkáról									
Fülekre érkezik	0—	0—	10 ⁵⁴	4 ²⁴	10 ⁰⁰	2 ⁴³	6 ⁴⁰	0—	
Fülekről indul	12 ³²	0—	6 ¹²	10 ²⁵	2 ⁵⁵	5 ⁴⁰	7 ¹²	0—	
Várgeddefürdőről ind	1 ⁴⁶	0—	6 ⁴⁷	11 ⁰²	3 ³⁰	6 ³¹	7 ⁵²	9 ¹⁰	
Feledről indul	2 ³⁰	0—	7 ⁰⁷	11 ¹⁸	3 ⁴⁴	6 ⁵⁰	8 ²⁰	0—	
Bánrévéről indul	0—	6 ⁰⁵	7 ⁵²	11 ⁵⁹	4 ²⁴	0—	9 ¹⁴	0—	
Putnokról indul	0—	6 ¹⁹	8 ⁰⁴	12 ⁰⁸	4 ³⁶	0—	9 ²⁷	0—	
Miskolczra érkezik	0—	7 ³³	9 ¹⁰	1 ¹⁴	5 ⁴¹	0—	10 ⁴¹	0—	
Miskolcz—Fülek.									
Miskolczról indul	3 ²⁷	6 ²⁷	10 ⁵⁷	0—	3 ²⁵	5 ⁵⁰	7 ¹⁰	0—	
Putnokról indul	4 ³⁵	7 ³⁸	12 ⁰⁸	0—	4 ³⁶	7 ¹¹	8 ³⁹	0—	
Bánrévéről indul	0—	7 ⁵⁴	12 ²⁷	0—	4 ⁵⁶	0—	9 ¹⁸	0—	
Feledről indul	3 ⁰⁴	8 ³⁴	1 ⁰⁵	3 ⁴⁵	5 ⁴⁰	0—	10 [—]	0—	
Várgeddefürdőről ind	3 ²⁶	8 ⁴⁶	1 ¹⁷	4 ⁰⁵	5 ⁵²	0—	10 ¹²	0—	
Fülekre érkezik	4 ⁴⁰	9 ¹⁷	1 ⁴⁹	0—	6 ²⁶	0—	10 ⁴⁵	0—	
Budapestre									
Fülekről indul	11 ¹⁹	4 ⁴⁵	10 ⁰⁶	0—	2 ⁴³	0—	6 ⁴⁰	0—	
Ruttkára									
Fülekről indul	9 ²⁶	1 ⁵⁷	5 ²⁹	0—	11 ²⁰	0—	5 ⁰⁰	0—	
Tiszolcz—Breznóbánya.									
Tiszolczról indul		2 ⁵⁸	0—	7 ¹⁶	0—	0—	12 ⁰⁹		
Erdőközről indul		5 ³³	4 ³⁹	0—	0—	10 ³⁰	2 ²⁶		
Breznóbányára érkezik		6 ¹³	5 ¹³	0—	0—	1 ¹⁸	3 ¹⁶		
Breznóbánya—Tiszolcz.									
Breznóbányáról indul		11 ¹⁹	0—	8 ²⁵	4 ³⁸	0—	8 ⁵⁵		
Erdőközről indul		2 ³⁰	0—	9 ⁵⁸	5 ³⁷	0—	0—		
Tiszolczra érkezik		4 ²²	0—	11 ⁵⁰	7 ²¹	0—	0—		
Breznóbánya—Vereskő.									
Breznóbányáról indul						8 ¹⁰	6 ²⁵		
Garamszécsről indul						9 ⁴³	8 ⁰⁵		
Pohorella-vasgyárból indul						10 ⁴⁷	9 ⁰⁵		
Vereskőre érkezik						11 ³⁴	9 ⁵⁶		
Vereskő—Breznóbánya.									
Vereskőről indul						4 ⁵⁰	12 ³⁶		
Pohorella-vasgyárból indul						5 ³⁴	1 ¹³		
Garamszécsről indul						6 ⁴³	2 ¹⁴		
Breznóbányára érkezik						7 ⁴⁵	3 ⁰⁵		
Bánréve—Dobsina.									
Bánrévéről indul	4 ⁵⁷	8 ¹⁵	12 ⁴⁰	5 ⁰³	9 ¹⁰				
Tornaljáról indul	5 ³⁶	8 ⁵⁴	1 ¹⁹	5 ⁴²	9 ⁵¹				
Pelsőczről indul	6 ²⁹	9 ⁵⁴	2 ²⁰	6 ⁵³	10 ⁵⁵				
Rozsnyóról indul	7 ²¹	10 ⁴⁹	3 ¹¹	7 ⁴⁹	11 ⁵¹				
Dobsinára érkezik	8 ⁴⁴	12 ¹⁰	4 ³¹	9 ¹³	1 ¹⁴				
Dobsina—Bánréve.									
Dobsináról indul	4 ¹²	7 ⁴⁰	12 ²⁵	4 ⁵⁰					
Rozsnyóról indul	5 ³¹	9 ⁰²	1 ³⁸	6 ¹⁰					
Pelsőczről indul	6 ²⁰	9 ⁵⁴	2 ³²	7 ⁰²					
Tornaljáról indul	7 ⁰⁶	10 ⁴⁴	3 ¹⁷	7 ⁵¹					
Bánrévére érkezik	7 ³⁶	11 ¹⁶	3 ⁴⁶	8 ²¹					
Pelsőcz—Murányalja.									
Pelsőczről indul		6 ⁴⁵	2 ⁴⁰	7 ²⁰					
Jolsváról indul		8 ⁰⁹	3 ⁵³	8 ³⁷					
Nagyroczéról indul		9 ¹⁶	4 ³⁵	9 ³⁹					
Murányaljára érkezik		9 ⁴⁵	0—	10 ⁰⁸					
Murányalja—Pelsőcz.									
Murányaljáról indul		3 ⁵⁶	10 ⁵⁰	0—					
Nagyroczéról indul		4 ²³	11 ²⁷	5 ⁰⁶					
Jolsváról indul		5 ⁰⁶	12 ³⁰	5 ⁴⁸					
Pelsőczre érkezik		6 ⁰⁴	1 ²⁷	6 ⁴⁵					
Pelsőcz—Nagyszabos.									
Pelsőczről indul		7—	2 ⁴⁶	7 ³⁰					
Csetnekről indul		8 ¹⁷	3 ⁴⁶	8 ⁴⁰					
Nagyszabosra érkezik		9 ¹³	4 ³¹	9 ³⁸					
Nagyszabos—Pelsőcz.									
Nagyszabosról indul		4 ¹⁵	11 ³⁰	5 ⁰⁴					
Csetnekről indul		5 ¹²	12 ⁴⁹	5 ⁵⁷					
Pelsőczre érkezik		5 ⁵⁴	1 ³⁵	6 ³⁹					
Bánréve—Ózd.									
Bánrévéről indul	5 ⁰⁰	8 ²⁰	12 ⁵⁵	5—	9 ²⁰				
Ózdra érkezik	6 ¹⁴	9—	1 ³⁵	5 ⁴⁰	9 ⁵⁹				
Ózd—Bánréve.									
Ózdról indul	6 ⁵⁸	10 ⁴⁴	3 ²²	7 ²²	0—				
Bánrévére érkezik	7 ³⁷	11 ²³	4 ⁰¹	8 ⁰¹	0—				
Rimakovára—Losonc.									
Rimakováról indul	5 ²⁰	3 ¹⁰	6 ³²						
Poltárról indul	6 ³⁷	4 ²⁶	7 ⁴⁸						
Losoncra érkezik	7 ⁵²	5 ³⁵	9—						
Losonc—Rimakovára.									
Losonczról indul	10—	3 ¹⁶	7 ²⁶						
Poltárról indul	11 ²⁰	4 ⁴⁰	8 ⁵⁰						
Rimakovára érkezik	12 ²⁸	5 ⁴⁸	9 ⁵⁷						
Eger—Putnok.									
Egerből indul	3 ⁴⁷	7 ²⁸	1 ³⁸						
Putnokra érkezik	7 ²⁸	11 ²⁴	6 ²⁰						
Putnok—Eger.									
Putnokról indul	3 ⁰⁹	12 ³⁵	5 ¹⁵						
Egerbe érkezik	6 ⁴⁹	5 ¹⁴	9 ⁵²						

Hirdetmény.

281. sz. — Alólírott község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a **kerkedei** volt urbéresék, a nemesek és a község tulajdonát képező területeken gyakorolható és az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-a alá nem tartozó területeken — **vadászati jog** — 1913. évi augusztus hó 1-től kezdődőleg, 1923. évi július hó 31-ig bezárólag terjedő 10 évi időtartamra, Kerekgede község birája házánál, nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni: **1913-ik évi augusztus hó 5-ikén** délelőtt 9 órakor.

A bérbeadandó vadászterület nagysága mintegy 1452 kat. hold.

Az árverési feltételek úgy a várgedei körjegyzői hivatalban, valamint Kerekgede község birájánál megtekinthetők.

Kerekgede, 1913. július hó 20 án.

Dósa János, biró.

Köhler Gusztáv, körjegyző.

Elsőrendű, kitűnő minőségű gép-falitegla

bármely mennyiségben
jutányos áron kapható

a **RAKOTTYAY-féle** gőztéglagyárban
LOSONCZON.

Látszerészeti cikkek

legjutányosabb áron beszerezhetők

STEHLINSZKY SAMUNÉ

órás- és ékszerüzletében

Rimaszombat Erzsébet-tér 5.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

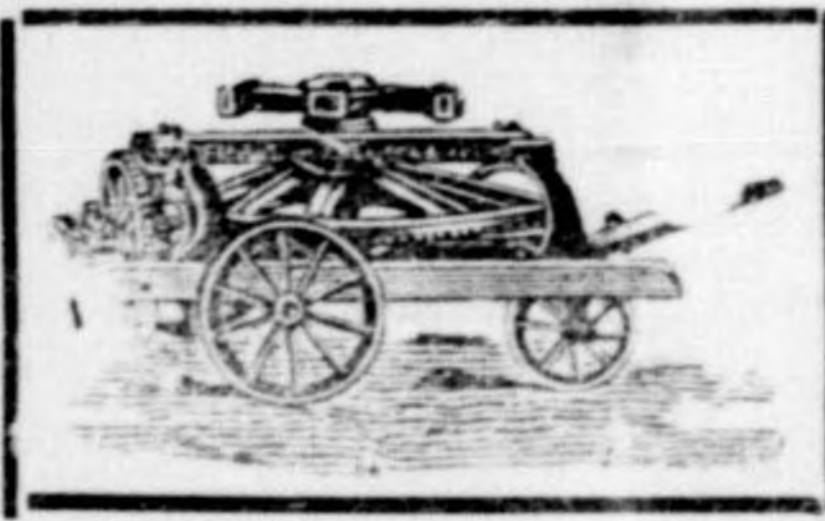
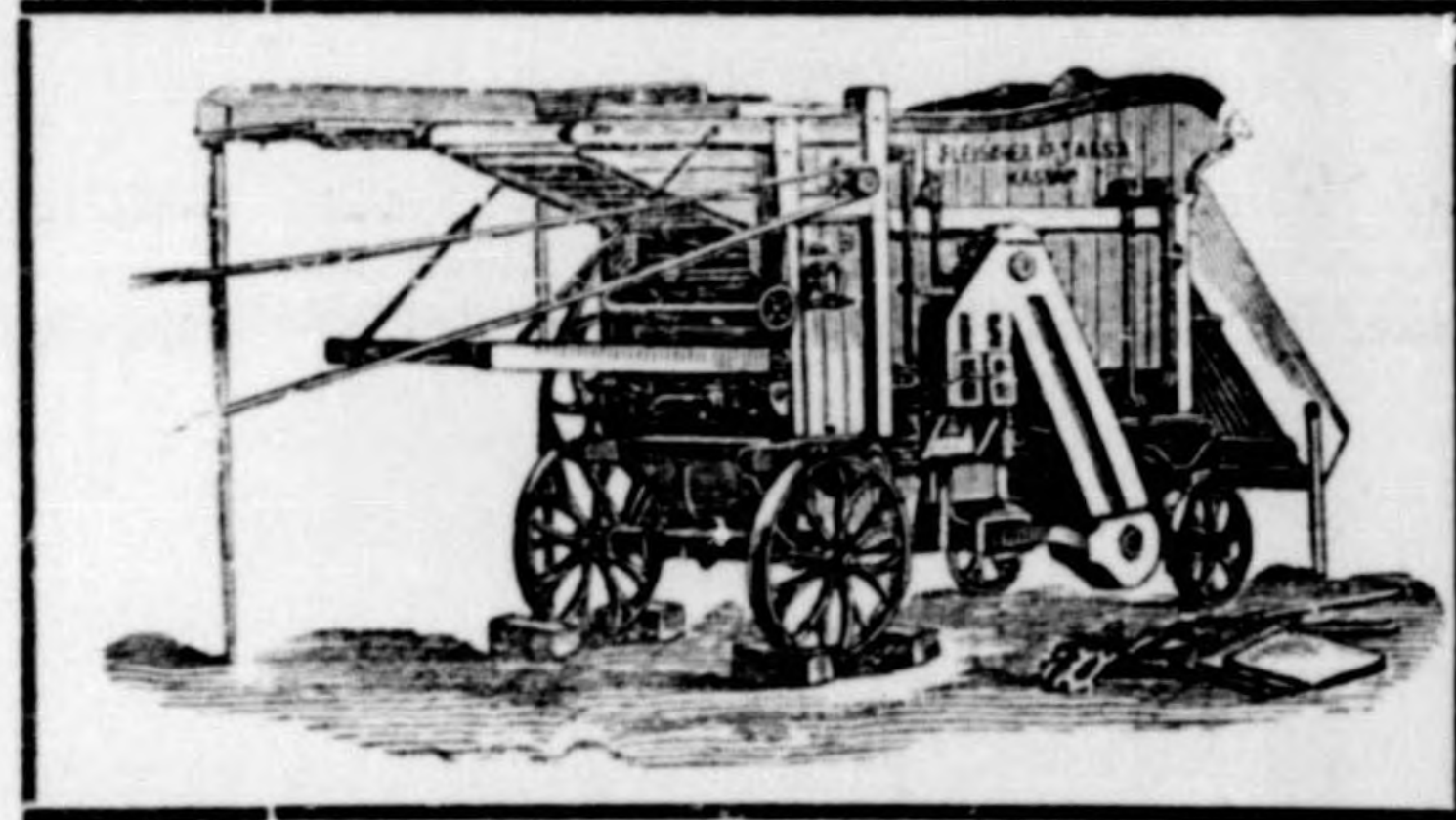
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen és gondosan gyártott jómórvü gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cseplőkészleteit könnyű járással, járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cseplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostát**, továbbá mindennemű **szivattyukat**, **gőzgépeket** és **gőzkazánokat**, **szeszgyár-berendezéseket**, mint pl. **Henze-főzőket**, **czukrosítókat**, **maláta- és burgonyazuzókat**, **malomberendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyarmányainak **jelentékeny készletét** állandóan raktáron tartjuk. 5-6

Gazdasági gépeink képes, valamint öntődének gyarmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük!

RÁBELY MIKLÓS és FIA

:: **könyvnyomdája és könyvkötészeté** ::

Telefon-szám 52.

RIMASZOMBAT,

Erzsébet-tér 9.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok, kimutatások stb., stb.
Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok.
Pénzügyintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-
ivek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák stb., stb.
Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti
könyvek, czimkék és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és bori-
tékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb.
Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési
értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb., stb.
Könyvkötészetünk: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felsze-
relve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészí-
tését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Ajánlják a leg-
újabb rendszerű
gépekkel felsze-
relt, modern be-
:: rendezésű ::
könyvnyomdájukat,
könyvkötészetüket,
minden e szakba
vágó munkák
pontos, gyors és
izlésteljes kivite-
lére a legjutányo-
sabb árak mellett